رسالهٔ نور كلياتندن

يگرمى اوچنجى سوز

مؤلفى
بديع الزمان
سعيد نورسى

استانبول - نجم استقبال مطبعه سى
١٣٤١

شو سوزك ايكى مبحثى واردر.

بسم الله الرحمن الرحيم

لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فٖى اَحْسَنِ تَقْوٖيمٍ ۝ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِلٖينَ ۝ اِلَّا الَّذٖينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

(برنجى مبحث)

ايمانك بيكلر محاسنندن يالكز بشنى (بش نقطه) ايچنده بيان ايدرز.

(برنجى نقطه) انسان نور ايمان ايله اعلاى عليينه چيقار جنته لايق بر قيمت آلير وظلمت كفر ايله اسفل سافلينه دوشر. جهنمه اهل اولاجق بر وضعيته كيرر. چونكه ايمان انسانى صانع ذوالجلالنه نسبت ايديور. ايمان بر انتسابدر. اويله ايسه انسان، ايمان ايله انسانده تظاهر ايدن صنعت الهيه ونقوش اسماء ربانيه اعتباريله بر قيمت آلير. كفر او نسبتى قطع ايدر. او قطعدن صنعت ربانيه كيزلنير. قيمتى روحى يالكز ماده اعتباريله اولور. ماده ايسه هم فانيه هم زائل هم موقت بر حيات حيوانى اولديغندن قيمتى هيچ حكمنده در. بو سرى بر تمثيل ايله بيان ايده جكز.

مثلا: انسانلرك صنعتلرى ايچنده ناصلكه ماده نك قيمتى ايله صنعتك قيمتى آيرى آيريدر. بعضاً مساوى بعضاً ماده داها قيمتدار بعضاً اولويوركه

بش غروشلق دمیر گبی بر ماده‌ده بش یوز لیرالق بر صنعت بولونویور . بلکه
بعضاً آنتیقه اولان بر صنعت بر میلیون قیمتی آلدیغی حالده ماده‌سی بش غروشه
ده دگمیور .. ایشته اویله آنتیقه بر صنعت آنتیقه جیلرڭ چارشوسنه گیدیلسه
خارقه پیشه ویلك اسکی هنرور صنعتکارینه نسبت ایدرك ، او صنعتکاری
یاد ایتمك و او صنعتله تشهیر ایدیلسه بر میلیون قیمتنه صاتیلیر . اگر قبا دمیرجیلر
چارشوسنه گیدیلسه بش غروشلق بر دمیر بهاسنه آلنه بیلیر .. ایشته انسان جناب
حقڭ بویله آنتیقه بر صنعتیدر . و اڭ نازك و نازنین بر معجزۀ قدرتیدرکه :
انسانی بتون اسماسنڭ جلوه‌سنه مظهر و نقشلرینه مدار و کائناتڭ بر مثال مصغر
صورتنده یاراتمشدر . اگر نور ایمان ایچنه گیرسه ، اوستنده‌کی بتون معنیدار
نقشلر او ایشیقله اوقونور . او مؤمن شعور ایله اوقور . و او انتسابله اوقو
در . یعنی صانع ذوالجلالڭ مصنوعی‌یم ، مخلوقی‌یم . و رحمت و کرمنڭ مظهریم
گبی معنالرله انسانده‌کی صنعت ربانیه تظاهر ایدر . دیمك صانعنه
انتسابدن عبارت اولان ایمان ، انسانده‌کی بتون آثار صنعتی اظهار ایدر .
انسانڭ قیمتی او صنعت ربانیه‌یه گوره اولور . و آیینۀ صمدانیه اعتباریله‌در .
او حالده ، شو اهمیتسز اولان انسان ، شو اعتبار ایله بتون مخلوقات
اوستنده بر مخاطب الٰهی و جنته لایق بر مسافر ربانی اولور . اگر قطع انتسا
بدن عبارت اولان کفر ، انسانڭ ایچنه گیرسه ، او وقت بتون او معنیدار
نقوش اسماء الٰهیه قراکلغه دوشر اوقونماز . زیرا صانع اونوتولسه ، صانعه
متوجه معنوی جهتلرده اکلاشیلماز . عادتا باش آشاغی یه دوشر . او

معنیدار عالی صنعتلرك و معنوی عالی نقشلرك چوغی كیزلنیر . باقی قالان
دكرلری كورولن بر قسمی ایسه . سفلی اسبابه و طبیعته و تصادفه ویریلوب
نهایت سقوط ایدر . هر بری بر پارلاق الماس ایكن بر سونوك شیشه
اولورلر . اهمیتی یالكز مادهٔ حیوانیه یه باقار . ماده‌نك غایه‌سی و میوه‌سی
ایسه . دیدیكمز كبی قیصه‌جق بر عمرده حیواناتك اك عاجزی و اك مضطربی
و اك كدرلیسی اولدیغی حالده یالكز جزئی بر حیات كچیرمكدر . صوكره تفسخ
ایدر كیدر . ایشته كفر بویله ماهیت انسانیه‌یی بوزار . الماسدن كموره قلب
ایدر .

(ایكنجی نقطه) ایمان نصلكه بر نوردر . انسانی ایشیقلاندیریور .
اوستنده یازیلان بتون مكتوبات صمدانیه‌یی اوقوتدیریور . اویله ده كائناتی
دخی ایشیقلاندیریور . زمان ماضی و مستقبلی ظلماتدن قورتاریور . شو
سری بر واقعه‌ده (اَللّٰهُ وَلِىُّ الَّذِينَ اٰمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ
اِلَى النُّورِ) آیت كریمه‌سنك بر سرینه دائر كوردیكم بر تمثیل ایله بیان ایدرز .
شویله كه : بر واقعهٔ خیالیه‌ده كوردمكه . ایكی یوكسك طاغ وار . بربرینه مقابل
اوستنده دهشتلی بر كوپری قورلمش . كوپرینك آلتنده پك درین بر دره .
بن او كوپرینك اوستنده بولونیورم . دنیایی ده هر طرفی قاراكلق كثیف
بر ظلمات استیلا ایتمشدی . بن صاغ طرفمه باقدم . نهایتسز بر ظلمات
ایچنده بر مزار اكبر كوردم . یعنی تخیل ایتدم . صول طرفمه باقدم . مدهش
ظلمات طالغه‌لری ایچنده عظیم فورطنه‌لر و دغدغه‌لر . داهیه‌لر حاضرلندیغنی

كوريور كبى اولدم . كوپرينك آلتنه باقدم . غايت درين بر اوچوروم كورييوردم
ظن ايتدم . بو مدهش ظلمات قارشوسونك بر جيب فنارم واردى .
اونى استعمال ايتدم . يارم يامالاق ايشيغيله باقدم ، بك مدهش بر
وضعيت بڭا كوروندى . حتى اوكومده كى كوپرينك باشنده و اطرافنده اويله
مدهش اژدرهالر ، آرسلانلر . جناورلر كوروندى كه . كاشكى بو جيب
فنارم اولماسه ايدى ، بو دهشتلرى كورمسه ايدم . ديدم . او فنارى
هانكى طرفه چويردم ايسه اويله دهشتلر آلدم . ايواه شو فنار باشمه بلادر ،
ديدم . اوندن قيزدم . او جيب فنارينى يره چارپيدم قيردم . كويا اونك
قيريلماسى دنيايى ايشيقلانديران بيوك الكتريق لامباسنك دوكمه سنه
طوقوندم كبى ، بردن او ظلمات بوشالدى . هر طرف او لامبانك نوريله
ايله طولدى . هر شيئك حقيقتى كوستردى . باقدم كه او كورديكم كوپرى غايت
منتظم بر ده اووا ايچنده بر جاده در . وصاغ طرفمده كورديكم مزار اكبر باشنده
باشقه كوزل يشيل باغچه لرده نورانى انسانلرك تحت رياستنده عبادت و
خدمت و صحبت و ذكر مجلسلرى اولديغنى فرق ايتدم . وصول طرفمده فيرطنه لى
دغدغه لى ظن ايتديكم اوچورملر ، شاهقه لر ايسه ، سوكلى ، سويملى ،
جاذبه دار اولان طاغلرك آرقه لرنده عظيم بر ضيافتكاه كوزل بر سيرانكاه
بوكسك بر نزهتكاه بولنديغنى خيال ميال كوردم . و او مدهش جناورلر
اژدرهالر ظن ايتديكم مخلوقلر ايسه ، مونس دوه . او كوز . قويون .
كچى كبى حيوانات اهليه اولديغنى كوردم . (اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى نُورِ الْاِيمَانِ)

دیبردی (اَللّٰهُ وَلِیُّ الَّذِینَ آمَنُوا یُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ) آیت کریمه‌سنی اوقودم. او واقعه‌دن آڭلادم. ایشته او ایلکی طاغ مبدأ حیات آخر حیات. یعنی عالم ارضه و عالم برزخه‌در. او کوپری ایسه حیات یولیدر. او صاغ طرف ایسه گنجلک زمانیدر. صول طرف ایسه استقبالدر. او عجیب فنارلر ایسه خودبین و بیلدیگنه اعتماد ایدن و وحی سماوی یی دیڭله‌مین انانیت انسانیه‌در. او جناورلر ایسه او لوندان شیلر ایسه عالمک حادثاتی و عجیب مخلوقاتیدر. ایشته انانیتنه اعتماد ایدن ظلمت غفلته دوشمه. ضلالت قراڭلغنه بولاشان آدم او واقعه‌ده اولکی حالمه بڭزه‌رکه. او عجیب فنارلر حکمنده ناقص و ضلالت آلود. معلومات ایله زمان ماضی یی بر مزار اکبر صورتنده و عدم آلود بر ظلمات ایچنده گوریور. استقبالی غایت فیرطنه‌لی و تصادفه باغلی بر وحشتگاه گوسترییر. هم هربریسی بر حکیم رحیمک بر مأمور مسخری اولان حادثات و موجوداتی مضر بر جناورلر حکمنده بیلدیریر. (وَالَّذِینَ كَفَرُوا اَوْلِیَآؤُهُمُ الطَّاغُوتُ یُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ اِلَى الظُّلُمَاتِ) حکمنه مظهر ایدر. اگر هدایت الهیه یتیشسه، ایمان قلبنه گیرسه. نفسک فرعونیتی قیریلسه. کتاب اللهی دیڭله‌سه، او واقعه‌ده ایکنجی حالمه بڭزه‌یه‌جک. او وقت بردن کائنات بر گوندوز رنگنی آلیر. نور الهی ایله طولار. عالم (اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ) آیتنی اوقور. او وقت زمان ماضی بر مزار اکبر دگل بلکه هر بر عصری، بر نبینک ویا اولیانک تحت ریاستنده وظیفهٔ عبودیتی ایفا ایدن ارواح صافیه جماعتلرینک وظیفهٔ حیاتلرینی بتیروب الله اکبر دییه‌رک

مقامات عاليه يه اوچمالرينى و مستقبل طرفنه كيتمه لرينى قلب كوزى ايله كوريور. صول طرفه باقاركه: طاغلر مثال بعضها انقلابات برزخيه و اخرويه آرقه لرنده جنتك باغلرنده كى سعادت سرايلرنده قورلمش بر ضيافت رحمانيه يى او نور ايمان ايله او نا قدر اوزاغه فرق ايدر. و فرطنه و زلزله و طاعون كبى حادثه لرى بر مسخر مأمور بيلير. بهار فرطنه سى و ياغمور كبى حادثاتى صورةً خشين معناً چوق لطيف حكمتلره مدار كوريور. حتى موتى حيات ابديه نك مقدمه سى و قبرى سعادت ابديه نك قاپوسى كوريور. داها سائر جهتلرى سن قياس ايله. حقيقتى تمثيله تطبيق ايت.

(اوچنجى نقطه) ايمان هم نوردر. هم قوتدر. اوت حقيقى ايمانى النده ايدن آدم. كائناته ميدان اوقويا بيلير. و ايمانك قوتنه كوره. حادثاتك تضييقاتندن قورتولا بيلير. (تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ) دير. سفينهٔ حياتده كمال امنيتله حادثاتك طاغلر وارى طالغه لرى ايچنده سيران ايدر. بتون آغير يوكلرينى قدير مطلقك يد قدرتنه امانت ايدر. راحتله دنيادن كچر. برزخده استراحت ايدر. صوكره سعادت ابديه يه كيرمك ايچون جنته اوچا بيلير. يوقسه توكل ايتمزسه. دنيانك آغيرلقلرى اوچماسنه دكل، بلكه اسفل سافلينه چكر. ديمك ايمان توحيدى، توحيد تسليمى، تسليم توكلى، توكل سعادت دارينى اقتضا ايدر. فقط ياكليش آكلاما توكل اسبابى بتون بتون رد ايتمك دكلدر. بلكه اسبابى دست قدرتك پرده سى بيلوب رعايت ايدرك، اسبابه تشبثى ايسه بر نوع دعاى فعلى تلقى ايدرك، مسبباتى يالكز جناب حقدن ايسته مك

ونتیجه‌لری اوندن بیلمك و او كا منتظر اولمقدن عبارتدر . توكل ایدن
وایتمه‌ینك مثاللری شو حكایه‌یه بكزر .

وقتیله ایكی آدم ، هم بللرینه هم باشلرینه آغیر یوكلر یوكلنوب بیوك بر
سفینه‌یه بر بیلت آلوب كیردیلر . بریسی كیرر كیرمز ، یوكینی كمی‌یه براقوب اوستنده
اوطوروب نظارت ایدر . دیكری هم احمق هم مغرور اولدیغندن یوكینی یره
براقمایور . او كا دینیلدی : آغیر یوككی كمی‌یه براقوب راحت ایت . او دیدی :
یوق ، بن براقمایه‌جغم . بلكه ضایع اولور ، بن قوتلی‌یم ، مالمی بلمده و باشمده
محافظه ایده‌جكم . ینه او كا دینیلدی : بزی و سزی قالدیران شو امنیتلی
سفینهٔ سلطانیه داها قوتلیدر . داها زیاده ایی محافظه ایدر . بلكه باشك
دونر ، یوككله برابر دكزه دوشرسك . هم كیتدكجه قوتدن دوشرسك .
شو بوكولمش بلك ، شو عقلسز باشك ، كیتدكجه آغیرلاشان شو یوكلره طاقت
كتیره‌میه‌جك . قپودان دخی اگر سنی بو حالده كورسه ، یا دیوانه‌در دیه سنی
طرد ایده‌جك . یا خائندر ، كمیمزی اتهام ایدیور ، بزمله استهزا ایدیور ،
حبس ایدیلسون دیه امر ایده‌جكدر . هم هركسه مسخره اولورسك .. چونكه
اهل دقت نظرنده ضعفی كوسترن تكبرك ایله عجزی كوسترن غرورك ایله ،
ریایی و ذلتی كوسترن تصنعك ایله سن بتون خلقه مضحكه بایدك . هركس سكا
كولویور ، دینیلدكدن صوكره او بیچاره‌نك عقلی باشنه كلدی ، یوكنی یره قویدی
اوستنده اوطوردی ، اوخ الله سندن راضی اولسون ، زحمتدن حبسدن
مسخره‌لقدن قورتولدم دیدی . ایشته ای توكلسز انسان ، سن ده بو آدم كبی

عقللی باشکه آل . توکل ایت . تا بتون کائناتك دیلنجیلکندن وهر حادثه نك قارشوسنده تیتره مکدن وغرور فروشلقدن ومسخره لقدن وشقاوت آخرویه دن وتضییقات دنیویه حبسندن قورتولاسك ...

(دردنجی نقطه) ایمان انسانی انسان ایدر . بلکه انسانی سلطان ایدر . اویله ایسه انسانك وظیفهٔ اصلیه سی ایمان ودعادر . کفر انسانی غایت عاجز بر جناوار حیوان ایدر . شو مسئله نك بیگلر دلیللرندن یالکز حیوان وانسانك دنیایه کلمه لرنده کی فرقلری او مسئله یه واضح بر دلیلدر . وبر برهان قاطعدر .

ایمان ایله انسانیت

اوت انسانیت اولدیغنی انسان ایله حیوانك دنیایه کلیشنده کی فرقلری کوستریر . چونکه حیوان دنیایه کلدیکی وقت عادتا باشقه بر عالمده تکمل ایتمش کبی استعدادینه کوره مکمل اولارق کلیر ، یعنی کوندریلیر . یا ایکی ساعتده یا ایکی کونده ویا ایکی آیده بتون شرائط حیاتیه سنی وکائناتله اولان مناسبتنی وقوانین حیاتیه سنی اوکره نیر . ملکه صاحبی اولور . انسانك یکرمی سنه ده قزاندیغی اقتدار حیاتیه یی وملکهٔ عملیه یی یکرمی کونده سرچه وآری کبی بر حیوان تحصیل ایدر . یعنی اوکا الهام اولونور . دیمك حیوانك وظیفهٔ اصلیه سی تعلمله تکمل ایتمك دکلدر . ومعرفت کسب ایتمکله ترقی ایتمك دکلدر . وعجزینی کوسترمکله مدد ایستهمك دعا ایتمك دکلدر . بلکه وظیفه سی استعدادینه کوره تعملدر . عمل ایتمکدر ، عبودیت فعلیه در . انسان ایسه دنیایه کلیشنده هرشیئی اوکرنمکه محتاج وحیات قانونلرینه جاهل . حتی یکرمی سنه ده تماما شرائط حیاتی اوکره نه میور . بلکه آخر عمرینه قدر اوکرنمکه محتاج هم غایت عاجز وضعیف بر صورتده دنیایه

گوندریلوب. برایلی سنه ده آنجق آیاغه قالقابیلیور. اون بش سنه ده آنجق ضرر ومنفعتی فرق ایدر. حیات بشریه نك معاونتیله آنجق منفعتلرینی جلب وضررلردن صاقینه بیلیر. دیمك كه انسانك وظیفهٔ فطریه سی تعلمله تكمّلدر، دعا ایله عبودیتدر. یعنی كیمك مرحمتیله بویله حكیمانه اداره اولونویورم، كیمك كرمیله بویله مشفقانه تربیه اولونویورم. ناصل برلطفله بویله نازینعمانه بسله نیورم واداره ایدیلیورم بیلمكدر. وبیلدن آنجق برینه الی یتیشه مدیكی حاجاتنه دائر قاضی الحاجاته لسان عجز وفقر ایله یالوارمقدر. وایسته مك ودعا ایتمكدر. یعنی عجزك وفقرك جناحلریله مقام اعلای عبودیته اوچماقدر. دیمك انسان بو عالمه علم ودعا واسطه سیله تكمّل ایتمك ایچون گلمشدر. ماهیت واستعداد اعتباریله هرشی علمه باغلیدر. وبتون علوم حقیقیه نك اساسی ومعدنی ونوری وروحی معرفت اللهدر. واونك اس الاساسی ده ایمان باللهدر. هم انسان نهایتسز عجزیله نهایتسز بلیاته معروض وحدسز اعدانك هجومنه مبتلا ونهایتسز فقریله برابر نهایتسز حاجاته گرفتار ونهایتسز مطالبه محتاج اولدیغندن وظیفهٔ اصلیهٔ فطریه سی ایماندن صوكره دعادر. دعا ایسه اساس عبودیتدر. ناصل برچوجوق الی یتیشمدیكی برمرامنی بر آرزوسنی الده ایتمك ایچون یا آغلار، یا ایستر. یعنی یا فعلی یا قولی لسان عجزیله بردعا ایدر. مقصودینه موفق اولور. اویله ده انسان، بتون ذی حیات عالمی ایچنده نازك نازنین نازدار برچوجوق حكمنده در. رحمن الرحیمك درگاهنده یا ضعف وعجزیله آغلامق ویا فقر واحتیاجیله

دعا ایتمك كركدر . تاكه مقاصدی اوقشامز اولسون ویا تسخیرك شكرینی

ادا ایتسین . یوقسه بر سینكدن واویلا ایدن آغلایان وعاجز بر چوجوق كبی ، بن

قوتمله بو قابل تسخیر اولمایان و بیك درجه اوندن قوتلی اولان عجیب شیلری

تسخیر ایدییورم . و فكر و تدبیرمله كندیمه اطاعت ایتدیرییورم دییوب . كفران

نعمته صاپیور ، انسانیتك فطرت اصلیه سنه ضد اولدیغی كبی . شدتلی بر عذابه

كندینی مستحق ایدر .

(بشنجی نقطه) ایمان . دعایی بر وسیلهٔ قطعیه اولارق اقتضا ایتدیكی

و فطرت انسانیه اولی . شدتله ایسته دیكی كبی . جناب حق دخی دعاكز اولماسه

نه اهمیتكز وار مآلنده (قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَآؤُكُمْ) فرمان

ایدییور . هم (اُدْعُونِي اَسْتَجِبْ لَكُمْ) امر ایدییور .

اگر دیرسه‌ك : برچوق دفعه دعا ایدییورز قبول اولمییور ؟ حالبوكه آیت عمومیه

هر دعایه جواب وار ، افاده ایدییور ؟ (الجواب) جواب ویرمك آیریدر .

قبول ایتمك آیریدر . هر دعا ایچون جواب ویرمك وار . فقط قبول ایتمك

هم عین مطلوبی ویرمك جناب حقك حكمتنه تابعدر . مثلا خسته بر چوجوق

چاغیریر . یا حكیم بكا باق .. حكیم لبیك دیر . نه ایسترسك جواب ویر . چوجوق

شو علاجی ویر بكا دیر . حكیم ایسه . یا عیناً ایسته دیكنی ویرر . یا خود اونك

مصلحتنه بناءً اوندن دها ایییسینی ویرر . یا خود خسته لغنه ضرر اولدیغنی بیلیر .

هیچ ویرمز . ایشته جناب حق حكیم مطلق حاضر ناظر اولدیغی ایچون عبدك دعاسنه

جواب ویرر . وحشت و كیمسه سزلك دهشتنی حضوریله و جوابیله انسیته چویرر .

فقط انسانك هواپرستانه . وخودفروشانه تحكمى ايله دگل . بلكه حكمت ربانيه نك اقتضاسيله يا مطلوبنى ويا داها اولاسنى ويرر . ويا هيچ ويرمز . هم دعا برعبوديتدر . عبوديت ايسه . ثمراتى اخرويه در . دنيوى مقصدلر ايسه او نوع دعا وعبادتك وقتلريدر . او مقصدلر غايه لرى دگل . مثلا ياغمور نمازى ودعاسى برعبادتدر . ياغمورسزلق او عبادتك وقتيدر . يوقسه او عبادت و او دعا . ياغمورى گتيرمك ايچون دگلدر . اگر صرف او نيت ايله اولسه ، او دعا ، او عبادت خالص اولمديغندن قبوله لايق اولماز . ناصلكه گونشك غروبى ، آقشام نمازينك وقتيدر . هم گونشك وآيك طوتولملرى كسوف وخسوف نمازلرى دينيلن ايكى عبادت مخصوصه نك وقتلريدر . يعنى گيجه وگوندوزك نورانى آيتلرينك نقابلانماسيله برعظمت الهيه يى اعلانه مدار اولديغندن جناب حق عبادينى او وقتده برنوع عبادته دعوت ايدر . يوقسه او نماز (آچيلماسى ونه قدر دوام ايتمسى منجم حسابيله معين اولان) آى وگونشك خسوف وكسوفلرينك انكشافلرى ايچون دگلدر . عينا اونك گبى . ياغمورسزلق دخى ياغمور نمازينك وقتيدر . وبليه لرك استيلاسى ومضرشيلرك تسلطى بعض دعالرك اوقات مخصوصه لريدركه ، انسان او وقتلرده عجزينى آكلار . دعا ايله نياز ايله قدير مطلقك درگاهنه التجا ايدر . اگر دعا چوق ايديلديگى حالده بليه لر دفع اولونمازسه دينلميه جككه ؛ دعا قبول اولمدى . بلكه دينيله جككه : دعانك وقتى قضا اولمدى . اگر جناب حق فضل وكرميله بلايى دفع ايتسه نور على نور او وقت دعا وقتى بيتر ، قضا اولور . ديمك

دعا بر سرّ عبودیتدر .

عبودیت ایسه ، خالصاً لوجه الله اولمالی ؛ یالکز عجزینی اظهار ایدوب دعا ایله اوڭا التجا ایتملی ، ربوبیتنه قاریشمامالی .. تدبیری اوڭا براقملی ، حکمتنه اعتماد ایتملی ، رحمتنی اتهام ایتمهملی .. اوت حقیقت حالده ، آیات بیّناتڭ بیانیله ثابت اولان بتون موجوداتڭ هر بریسی ، بر مخصوص تسبیح ، و بر خصوصی عبادت ، بر خاص سجده ایتدکلری کبی ، بتون کائناتدن درگاه الٰهیهیه کیدن بر دعادر . یا استعداد لسانیلهدر . (بتون نباتات و حیواناتڭ دعالری کبی که ؛ هر بری لسان استعدادیله فیاض مطلقدن بر صورت طلب ایدییورلر . و اسماسنه بر مظهریت ایچون آچیلیورلر) ویا احتیاج فطری لسانیلهدر . بتون ذی حیاتڭ اقتدارلری داخلنده اولمایان حاجات ضروریهلری ایچون دعالریدرکه ؛ هر بریسی احتیاج فطری لسانیله جوّاد مطلقدن ادامهٔ حیاتلری ایچون بر نوع رزق حکمنده بعض مطالبنی ایستهیورلر ؛)

ویا لسان اضطراری ایله بر دعادرکه . (مضطر قالان هر بر ذی روح قطعی بر التجا ایله دعا ایدر . بر حامی مجهولنه التجا ایدر . بلکه رب رحیمنه توجه ایدر .) بو اوچ نوع دعا بر مانع اولمازسه دائما مقبولدر . دردنجی نوع که . اڭ مشهوریدر . بزم دعامزدر . بوده ایکی قسمدر : بری فعلی و حالی . دیکری قلبی و قالیدر . مثلا اسبابه تشبث بر دعای فعلیدر . اسبابڭ اجتماعی مسببی ایجاد ایتمك ایچون دکل . بلکه لسان حال ایله مسببی جناب حقدن ایستهمك ایچون بر وضعیت مرضیه آلمقدر . حتی چفت سورمك خزینهٔ رحمت قاپوسنی چالمقدر . بو نوع دعای فعلی جوّاد مطلقڭ اسم و عنوانه متوجه اولدیغندن قبوله مظهریتی

اكثريت مطلقه در . ايكنجى قسم لسان ايله قلب ايله دعا ايتمكدر . ألى يتشمديكى
بر قسم مطالبى ايستمكدر . بونك أك مهم جهتى أك كوزل غايه سى أك طاتلى
ميوه سى شودركه : دعا ايدن آدم آكلاركه ، بريسى وار اونك خاطراتنى قلبنى ايشيدر .
هر شيئه الى يتيشير ، هر آرزوسنى يرينه كتيره بيلير ، عجزينه مرحمت ايدر .. فقرينه
مدد ايدر ... ايشته اى عاجز انسان ، واى فقير بشر .. دعا كبى خزينهٔ رحمتك
اناختارى و توكنمز بر قوتك مدارى اولان بر وسيله يى ألدن براقما ، اوكا ياپيش .
اعلاى علّيينه انسانيتك چيق . بر سلطان كبى ، بتون كائناتك دعالرينى كندى
دعاك ايچنه آل . بر عبد كلّى و بر وكيل عمومى كبى (إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ) دى ..
كائناتك كوزل بر تقويمى اول ...

(ايكنجى مبحث)

انسانك سعادت و شقاوتنه مدار (بش نكته) دن عبارتدر . انسان ؛
احسن تقويمده ياراديلديغى و اوكا غايت جامع بر استعداد ويريلديكى ايچون ،
اسفل سافليندن تا اعلاى علّيينه ، فرشدن تا عرشه ، ذره دن تا شمسه
قدر ديزيلمش اولان مقاماته ، مراتبه ، درجاته ، دركاته كيره بيلير .. و دوشه
بيلير . بر ميدان امتحانه آچيلمش نهايتسز سقوط و صعوده كيدن ايكى يول اونك
اوكنده آچيلمش بر معجزهٔ قدرت و نتيجهٔ خلقت و اعجوبهٔ صنعت اولارق بشو
دنيايه كونديريلمشدر . ايشته انسانك ، شو دهشتلى ترقى و تدنيسنك سرّينى
(بش نكته) ده بيان ايده جكز ...

(برنجی نکته) انسان ، کائناتك اکثر انواعنه محتاج و علاقه داردر . احتیا
جاتی عالمك هر طرفنه طاغیلمش، آرزولری ابده قدر اوزانمش .. بر چیچکی ایسته‌دیکی
کبی قوجه بر بهاری ده ایستر . بر باغچه‌یی آرزو ایتدیکی کبی ابدی جنتی ده آرزو
ایدر . بر دوستنی کورمکه مشتاق اولدیغی کبی ، جمیل ذو الجلالی ده کورمکه مشتاقدر .
باشقه بر منزلده طوران بر سودیکنی زیارت ایتمك ایچون او منزلك قاپوسنی
آچمغه محتاج اولدیغی کبی برزخه کوچمش یوزده طوقسان طوقوز احبابنی زیارت
ایتمك و فراق ابدیدن قورتولمق ایچون ، قوجه دنیانك قاپوسنی قاپایاجق و بر
محشر عجائب اولان آخرت قاپوسنی آچاجق ، دنیایی قالدیروب آخرتی یرینه قوراجق
و قویاجق بر قدیر مطلقك درگاهنه التجایه محتاجدر .
ایشته شو وضعیتده بر انسانه حقیقی معبود اولاجق یالکز هر شیئك دیزکینی
النده هر شیئك خزینه‌سی یاننده هر شیئك یاننده ناظر ؛ هر مکانده حاضر ،
مکاندن منزه . عجزدن مبرا ، قصوردن مقدس ؛ نقصاندن معلی بر قدیر
ذو الجلال ، بر رحیم ذو الجمال ، بر حکیم ذو الکمال اولابیلیر . چونکه نهایتسز
حاجات انسانیه‌یی ایفا ایده‌جك آنجق نهایتسز بر قدرت و محیط بر علم صاحبی
اولابیلیر . اویله ایسه معبودیته لایق یالکز اودر ..
ایشته ای انسان ، اکر یالکز اوکا عبد اولسه‌ك ، بوتون مخلوقات اوستنده بر
موقع قازانیرسك . اکر عبودیتدن استنکاف ایتسه‌ك ، عاجز مخلوقاته ذلیل
بر عبد اولورسك . اکر انانیتکه و اقتدارکه کووه‌نوب توکل و دعایی
براقوب تکبر و دعوایه صاپسه‌ك .. او وقت ایلك و ایجاد جهتنده آری و

قارنجه‌دن دها آشاغی، اوروموجك و سینكدن دها ضعیف دوشرسك. شر و تخریب
جهتنده داغدن دها آغیر، طاعوندن دها مضر اولورسك.

اوت ای انسان: سنده ایكی جهت وار، بریسی ایجاد و وجود و خیر و مثبت و فعل جهتیدر.
دیگری، تخریب، عدم، شر، نفی، انفعال، جهتیدر. برنجی جهت اعتباریله آریدن،
سرچه‌دن آشاغی؛ سینكدن، اوروموجكدن دها ضعیفسك. ایكنجی جهت اعتباریله
داغ، یر، گوكلردن گچرسك، اونلرك چكیندیگی و اظهار عجز ایتدكلری بر یوكی قالدیررسك
اونلردن دها گنیش دها بیوك بر دائره آلیرسك. چونكه سن ایلیك و ایجاد ایتدیگك
وقت یالكز وسعتك نسبتنده الك اولاشاجق درجه‌ده، قوتك یتشه‌جك مرتبه‌ده
ایلیك و ایجاد ایده‌بیلیرسك. اگر فنالق و تخریب ایتسه‌ك؛ او وقت فنالغك تجاوز
و تخریبك انتشار ایدر. مثلا كفر بر فنالقدر؛ بر تخریبدر. بر عدم تصدیقدر.
فقط او تك سیئه، بتون كائناتك تحقیرینی و بتون اسماء الهیه‌نك تزییفنی بتون
انسانیتك تذلیلنی تضمن ایدر. چونكه شو موجوداتك عالی بر مقامی، اهمیتلی بر
وظیفه‌سی واردر. زیرا اونلر، مكتوبات ربانیه و مرایای سبحانیه و مأمورین الهیه
درلر. كفر ایسه اونلری آیینه‌دارلق و وظیفه‌دارلق و معنیدارلق مقامندن دوشوروب
عبثیت و تصادفك اویونجاغی دركه‌سنه و زوال و فراقك تخریبیله چابوق بوزولوب
دگیشن مواد فانیه‌یه و اهمیتسزلك، قیمتسزلك، هیچلك مرتبه‌سنه ایندیریر. وكذا
بتون كائناتده و موجوداتك آیینه‌لرنده نقشلری و جلوه‌لری و جماللری
گورونن اسماء الهیه‌یی انكار ایله تزییف ایدر. و انسانلق

دینیلن بوتون اسمای قدسیهٔ الٓهیه نك جلوه لرینی كوزلجه اعلان ایدن بر قصیدهٔ منظومهٔ حكمت و بر شجرهٔ باقیه نك جهازاتنی جامع چكردك مثال بر معجزهٔ قدرت باهره و امانت كبرای‌ی عهده سنه آلمقله یر، كوك، طاغه تفوق ایدن و ملائكه یه قارشو رجحانیت قزانان بر صاحب مرتبهٔ خلافت ارضیه لی ایكن ذلیل بر حیوان فانی‌دن زائلدن داها ذلیل داها ضعیف، داها عاجز، داها فقیر بر درکه یه آتار. و معناسز قارمقاریشیق، چابوق بوزولور بر عادی لوحه درکه سنه ایندیرر.

(الخامس) نفس اماره تخریب و شر جهتنده نهایتسز جنایت ایشله‌یه‌بیلیر. فقط ایجاد و خیرده اقتداری پك آزدر و جزئیدر. اوت بر خانه‌یی بر كونده خراب ایدر. یوز كونده یاپاماز. لكن اكر انانیتی بیراقه، خیری و وجودی توفیق الٓهیه‌دن ایسته‌سه، شر و تخریبدن و نفس اعتمادندن واز كیچه، استغفار ایدرك، تام عبد اولسه، او وقت (يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتْ) سرینه مظهر اولور. اونده‌كی نهایتسز قابلیت شر نهایتسز قابلیت خیره انقلاب ایدر. (أَحْسَنِ تَقْوِيمْ) قیمتنی آلیر. اعلای علیینه چیقار.

ایشته ای غافل انسان باق جناب حقك فضلنه و كرمنه. سیئه‌یی بر ایكن بیك یازمیور، حسنه‌یی بر یازمیور و هیچ یازمامق عدالت اولدیغی حالده بر سیئه‌یی بر یازار. بر حسنه‌یی اون، بعضاً یتمش بعضاً یدی یوز، بعضاً یدی بیك یازار.

هم شو نكته دن آكلا كه : او مخدومك جهنمه كيرمك جزاى عملدر . عين عدلدر .
فقط جنته كيرمك محض فضلدر .

(ايكنجى نكته) انسانده ايكى وجه وار : بريسى انانيت جهتنده شو حيات دنيويه يه ناظردر . ديكرى عبوديت جهتنده حيات ابديه يه باقار . اولكى وجه اعتباريله اويله بر بيچاره مخلوقدر كه سرمايه سى يالكز اختياردن بر شعره (صاچ كبى) جزئى بر جزء اختيارى . و اقتداردن ضعيف بر كسب .. و حياتدن چابوق سونر بر شعله و عمردن چابوق كيچر بر مدتجك و موجوددن بيتدن چابوق چورور كوچك بر جسمدر . او حاليله برابر كائناتك طبقاتنده سرپلمش حدسز انواعك حسابسز افرادندن نازك ضعيف بر فرد اولارق بولونيور .

ايكنجى وجه اعتباريله و بالخاصه عبوديته متوجه عجز و فقر جهتنده پك بيوك بر وسعتى وار . پك بيوك بر اهميتى بولونيور . چونكه فاطر حكيم انسانك ماهيت معنويه سنده نهايتسز عظيم بر عجز و حدسز جسيم بر فقر درج ايتمشدر . تا كه ، قدرتى نهايتسز بر قدير رحيم و غناسى نهايتسز بر غنى كريم بر ذاتك حدسز تجلياتنه جامع ، كنيش بر آيينه اولسون .

اوت انسان بر چكرديكه بكزر . ناصلكه او چكرديكه قدرتدن معنوى و اهميتلى جهازات و قدردن اينجه و قيمتلى بر پروغرام ويريلمش . تا كه ، طوپراق آلتنده چاليشوب تا او طار عالمدن چيقوب كنيش اولان هوا عالمنه كيروب خالقندن استعداد لسانيله بر آغاج اولمسنى ايسته يوب كندينه لايق بر كمال بولسون . اكر او چكرديك سوء مزاجندن دولايى او ويريلن جهازات معنويه يى ، طوپراق

آلتنده بعضى مواد مضره يى جلبنه صرف ايتسه، او طار برده قبضه بر زمانده
فائده سز تفسخ ايدوب چوروية جكدر. اگر او چكردك او معنوى جهازاتى
(فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى) نك امر تكوينيسنى امتثال ايدوب حسن
استعمال ايتسه، او طار عالمدن چيقه جق ميوه دار قوجه بر اغاج اولمغله كوچوجك
جزئى حقيقتى و روح معنويسى بيوك بر حقيقت كليه صورتنى آله جقدر.
ايشته عيناً اونك كبى انسانك ماهيتنه قدرتدن اهميتلى جهازات و قدر
دن قيمتلى پروغراملر توديع ايدلمشكن اگر انسان، شو طار عالم ارضنده حيات
دنيويه طوپراغى آلتنده او جهازات معنويه سنى نفسك هوساته صرف ايتسه بوزو
لان چكردك كبى بر جزئى لذت ايچون قبضه بر عمرده طار برده مشقتلى
بر حالده چوروب بوزولوب تفسخ ايدرك مسئوليت معنويه يى بدبخت روحنه يوكلته جك
شو دنيادن كوچوب كيده جكدر. اگر او استعداد چكردكنى اسلاميت صوييله،
ايمانك ضياسيله عبوديت طوپراغى آلتنده تربيه ايدرك اوامر قرآنيه يى
امتثال ايدوب جهازات معنويه سنى حقيقى غايه لرينه توجيه ايتسه، البته عالم
مثال و برزخده دال و بوداق ويره جك و عالم آخرت و جننده حدسز كمالات
و نعمتلره مدار اوله جق بر شجرهٔ باقيه نك و بر حقيقت دائمه نك جهازاتنه
جامع قيمتدار بر چكردك و نادر بر ماكنه و بو شجرهٔ كائناتك مبارك و منور
بر ميوه سى اوله جقدر.
اوت حقيقى ترقى ايسه، انسانه ويريلن قلب، سر، روح، عقل، حتى خيال
وسائر قوه لرك حيات ابديه يه يوزلرينى چويره رك هر برى كنديه لايق

خصوصی بر وظیفهٔ عبودیت ایله مشغول اولمقده‌در. یوقسه اهل ضلالتك ترقی
ظن ایتدکلری حیات دنیویه‌نك بتون اینجه‌لکلرینه کیرمك و ذوقلرینك هرچشید
لرینی حتی اڭ سفلیسنی طاتمق ایچون بتون لطائفنی و قلب و عقلنی نفس امّا
ره‌یه مسخّر ایدوب یاردیمجی ویرسه، او ترقی دگل سقوطدر. شو حقیقتی بر واقعهٔ
خیالیه‌ده شویله بر تمثیلده کوردم که، بن بیوك بر شهره کیریورم. باقدم که او
شهرده بیوك سرایلر وار. بعضی سرایلرك قاپوسنه باقیورم، غایت شنلك،
یارلاقه بر تیاترو کبی نظر دقتی جلب ایدر، هرکسی اکلندیرر، بر جاذبه دارلغه
وار ایدی. دقت ایتدم که، او سرایك افندیسی قاپویه کلمش، ابتذال ایله اوینایور.
و اوینامامسنه یاردیم ایدیور. خانملر یبانجی کنجلرله نازلی صحبتلر ایدیورلر.
ییتیشمیش قیزلر دخی چوجقلرك اوینامامسنی تنظیم ایدیورلر. قاپوجی ده اونلره
قوماندانلق ایدیور کبی بر آقتورلغی آلمش. او وقت آکلادم که، او قوجه سرایك
ایچریسی بوم بوش. هپ نازك وظیفه‌لر معطل قالمش. اخلاقلری سقوط
ایتمشکه قاپوده بو صورتی آلمشلردر. صوکره کیدیم. بر بیوك سرایه داها
راست کلدم. کوردم که قاپوده اوزانمش وفادار بر ایت و قبا سرت ساکن
بر قاپوجی و سونوك بر وضعیت واردی. مراق ایتدم نه ایچون اویله بویله
ایچری‌یه کیردم. باقدم که ایچریسی چوق شنلك. دائره دائره اوستنده آیری
آیری نازك وظیفه‌لر ایله سرای اهلی مشغولدرلر. برنجی دائره‌ده کی آدملر
سرایك اداره‌سنی تدبیرینی کوریورلر. اوستنده‌کی دائره‌ده قیزلر چوجقلر
درس اوقویورلر. داها اوستنده خانملر غایت لطیف صنعتلر، کوزل نقشلر

اشتغال ايديورلر . ال يوقاريده افندى پادشاهله مخابره ايدوب
خلقك استراحتنى نامنه ايچون دكلدى كمالاتى وترقياتى ايچون كنديسنه خاص
وعلوى وظيفه لرايله اشتغال ايديور گوردم . بن نظره كورونمدكم ايچون
يساق ديمه ديلر . كزه بيلدم صوكره چيقدم . باقدم او شهرك هر طرفنده
بو ايكى قسم سرايلر وار . صوردم . ديديلر : او قاپوسى شنلك وهيچ بوسه
سرايلر ، كافرلرك ايلرى كلنلرينكدر ، واهل ضلالتكدر . ديكرلرى ناموسلى
مسلمان بيوكلرينكدر . صوكره بر كوشه ده بر سرايه راست كلدم . اوستنده
(سعيد) اسمنى كوردم . حيرت ايتدم . داها دقت ايتدم . صورتمى
اوستنده كوردم كبى بڭا كلدى . كمال تعجبدن باغيرارق عقلم باشمه كلدى .
آييلدم

ايشته او واقعه خياليه يى سڭا تعبير ايده جكم . الله خير ايتسون . ايشته او شهر
ايسه ، حيات اجتماعيه بشريه ومدينه مدنيت انسانيه در . او سرايلرك هربرى
بر انساندر . او سراى اهلى ايسه ، انسانده كى كوز . قولاق . قلب ، سر
روح . عقل كبى لطائف ونفس وهوا وقوه شهويه وقوه غضبيه كبى
شيلردر . هر بر انسانده هر بر لطيفه نك آيرى آيرى وظيفه عبوديتلرى وار .
آيرى آيرى لذتلرى ألملرى وار . نفس وهوا قوه شهويه وغضبيه بر
قاپوجى وايت حكمنده درلر . ايشته او يوكسك لطائفى نفس وهوايه
مسخر ايتمك ووظيفه اصليه لرينى اونوتديرمق ألبته سقوطدر . ترقى
دكلدر . سائر جهتلرى سن تعبير ايده بيليرسڭ ..

(اوچنجی نکته) انسان فعل وعمل جهتنده وسعی اختیاری اعتباریله ضعیف بر حیواندر، عاجز بر مخلوقدر. اونك او جهتده کی دائرهٔ تصرفاتی ومالکیتی او قدر طاردرکه، الی اوزانسه اوكا یتیشه بیلیر. حتی انسانك الینه ویریلمش اولان حیوانات اهلیه، انسانك ضعف وعجز وتنبللکندن برر حصه آلمشلر درکه: یبانی امثاللرینه قیاس ایدیلدکلری وقت عظیم فرق کورونور. (اهلی کچی واوکوز. یابانی کچی واوکوز کبی) فقط او انسان انفعال وقبول ودعا وسؤال جهتنده شو دنیاده عزیز بر یولجیدر. واویله بر کریم مسافر اولمشکه نهایتسز رحمت خزینه لرینی اوكا آچمش. وحدسز بدیع مصنوعاتنی وخدمتکارلرینی اوكا مسخر ایتمش. واو مسافرك تنزهنه وتماشاسنه واستفاده سنه اویله بیوك بر دائره آچیوب مهیا ایتمشدرکه: او دائره نك نصف قطری.. یعنی مرکزدن محیط خطنه قدر کوزك کیده بیلدیکی مقدار. بلکه خیالك کیده بیلدیکی یره قدر کنیشدر واوزوندر.

ایشته اگر انسان انانیتنه استناد ایدوب حیات دنیویه یی غایهٔ خیال ایدرك، لذائذ معیشته ایچنده موقت بعض لذتلر ایچون چالیشسه غایت طار بر دائره ایچنده بوغولور کیدر. اوكا ویریلن بتون جهازات وآلات، ولطائف اوندن شکایت ایدرك، حشرده اونك علیهنده شهادت ایده جکلردر. ودعواجی اوله جقلردر. اگر کندینی مسافر بیلسه، مسافر اولدیغی ذات کریمك اذنی دائره سنده سرمایهٔ عمرینی صرف ایتسه، اویله کنیش بر دائره ایچنده اوزون بر حیات ابدیه ایچون کوزل چالیشیر، وتنفس ایدوب استراحت ایدر. صوکره اعلای علیینه

قدر گیده بیلیر. هم ده بو انسانه ویریلن بتون جهازات و آلاتی اوندن ممنویه اولارقه آخرته لهنده شهادت ایدرلر. اوت انسانه ویریلن بتون جهازات عجیبه، بو اهمیتسز حیات دنیویه ایچون دگل، بلکه ابدی اهمیتلی بر حیات باقیه ایچون ویریلمشلر. چونکه انسانی حیوانه نسبت ایتسه‌ك كوریيورزكه؛ انسان جهازات و آلات اعتباریله چوق زنگیندر. یوز درجه حیواندن داها زیاده‌در. حیات دنیویه لذتنده و حیوانی یاشاییشنده یوز درجه آشاغی دوشر. چونکه هر كوردیگی لذتنده بیکلر الم ایزی واردر. گچمش زمانك المری و گله‌جك زمانك قورقولری و هر بر لذتك ده‌ٔ الم زوالی اونك ذوقلرینی بوزویور و لذتنده بر ایز براقیور. فقط حیوان اویله دگل.. المسز بر لذت آلیر. كدرسز بر ذوق ایدر. نه گچمش زمانك المری اونی اینجیدیر، نه گله‌جك زمانك قورقولری اونی اوركودر. راحتله یاشار، یاتار، خالقنه شكر ایدر.

دیمك احسن تقویم صورتنده یارادیلان انسان؛ حیات دنیویه‌یه حصر فكر ایتسه، یوز درجه سرمایه جهتندن یوكسك اولدیغی حالده یوز درجه سرچه قوشی گبی بر حیواندن آشاغی دوشر. باشقه بر یرده بر تمثیل ایله بو حقیقتی بیان ایتمشدم. مناسبت گلدی. ینه او تمثیلی تكرار ایدیيورم. شویله‌كه: بر آدم بر خدمتكارینه اون آلتون ویروب مخصوص بر قوماشدن بر قات البسه یاپدیر. امر ایدر. ایكنجیسنه بیك آلتون ویرر، بر پوصله ایچنده بعض شیلر یازیلی او خدمتكارك جیبینه قویار بر پازاره گوندریر. اولكی خدمتكار اون آلتون ایله اعلا قوماشدن مكمل بر البسه آلیر. ایكنجی خدمتكار دیوانه‌لك ایدوب اولكی خدمتكاره باقوب

جیبنه قونولان حساب پوصله سنی اوقومایارق بردن تاجره بیك آلتون ویره رك بر قات البسه ایسته دی. انصافسز تاجرده قوماشك اڭ ادنیسنی ویرمشدی. او بدبخت خودمتفكر سپاهینك حضورینه كلدی. وحشتلی بر تأدیب كوردی و دهشتلی بر عذاب چكدی..

ایشته ادنا بر شعوری اولان آڭلار كه. ایكنجی خدمتكاره ویریلن بیك آلتون بر قات البسه آلمق ایچون دكلدر. بلكه مهم بر تجارت ایچوندر.

عیناً اونك كبی. انسانده كی جهازات معنویه و لطائف انسانیه كه: هر بریسی حیوانه نسبةً یوز درجه انبساط ایتمش. مثلا كوزلكلك بتون مراتبنی فرق ایدن انسان كوزی و طعاملرك بتون چشید چشید اذواق مخصوصه لرینی تمییز ایدن انسانك ذائقهٔ لسانیه سی و حقائقك بتون اینجه لكلرینه نفوذ ایدن انسانك عقلی و كمالاتك بتون انواعنه مشتاق انسانك قلبی كبی سائر جهازلری آلتلری نره ده؟ حیوانك پك بسیط، یالكز بر ایكی مرتبه انكشاف ایتمه آلتلری نره ده..؟ یالكز شو فرق وار كه. حیوان كندینه خاص بر عملده منحصراً او حیوانده بر جهاز مخصوص زیاده انكشاف ایدر. فقط او انكشاف خصوصیدر. انسانك جهازات جهتیله زنكینلكی شوندندر كه: عقل و فكر سببیله انسانك حاسه لری، طویغولری پك فضله انكشاف و انبساط پیدا ایتمشدر. و احتیاجاتك كثرتی سببیله چوق چشید چشید حسیات پیدا اولمشدر. و حسیاتی چوق تنوع ایتمش. و فطرتك جامعیتی سببیله پك چوق مقاصده متوجه آرزولره مدار اولمش و پك چوق وظیفهٔ فطریه سی بولندیغی سببیله آلات

وجهانلی زیاده انبساط پیدا ایتمشدر . وعباداتك بتون انواعنه مستعد
برفطرتده یاراتیلدیغی ایچون بتون کمالاتك تخملرینه جامع بر استعداد ویریلمشدر.
ایشته شو درجه جهازاتجه زنکینلك وسرمایه‌جه ثروت ، البته اهمیتسز ، موقت شو
حیات دنیویه‌نك تحصیلی ایچون ویریلمه‌مشدر . بلکه شویله بر انسانك وظیفهٔ
اصلیه‌سی نهایتسز مقاصده متوجه وظائفنی کوروب ، عجز وفقر وقصوریتی عبودیت
صورتنده اعلان ایتمك وکلی نظریله موجوداتك تسبیحاتنی مشاهده ایدرك
شهادت ایتمك ونعمتلر ایچنده امدادات رحمانیه‌یی کوروب شکر ایتمك . ومصنوعاتده
قدرت ربانیه‌نك معجزاتنی تماشا ایدرك نظر عبرتله تفکر ایتمکدر . .

ای دنیاپرست وحیات دنیویه‌یه عاشق وسر احسن تقویمدن غافل انسان :
شو حیات دنیویه‌نك حقیقتی ، بر واقعهٔ خیالیه‌ده اسکی سعیدی کورمشم . اونی
یکی سعیده دوندرمش اولان شو واقعهٔ تمثیلیه‌یی دیکله ... کوردمکه بن بر
یولجی‌یم . اوزون بر یوله کیدیورم . یعنی کوندریلیورم . سیدم اولان ذات
بکا تخصیص ایتدیکی آلتمش آلتوندن تدریجاً بر مقدار پاره ویریوردی . بن ده
صرف ایدوب بك اکلنجه‌لی بر خانه کلدم . او خانه‌ده بر کیجه ایچنده اون آلتونی
قومار ، موماره ، اکلنجه‌لره وشهرتپرستلك یولینه صرف ایتدم . صباحلین
الیمده هیچ بر پاره قالمدی . بر تجارت ایده‌مدم . کیده‌جکم یر ایچون بر مال آله
مدم . یالکز او پاره‌دن بکا قالان المملر کناهلر و اکلنجه‌لردن کلن یاره‌لر
بره‌لر کدرلر بنم الیمده قالمشدی . بردن بن او حزین حالتده ایکن اوراده بر
آدم پیدا اولدی بکا دیدی : بتون سرمایه‌کی ضایع ایتدك ، طوقاده‌ده

منحوس اولدك . كیده جكك یره ده مفلس اولاره‌ق أیلك بوسه‌یه كیده
جكسك . فقط عقللك وارسه توتونه قاپوسی آچیقدر . بوندن صوكره
سكا ویرله‌جك باقی قالان اون بش آلتوندن هر آیلق كیجه بكلجه پاره‌سنی احتیا
طاً محافظه ایت . یعنی كیده جكك یره ده سكا لازم اولاجق بعض شیلری آل
. آقدم نفسم راضی اولمایوردی . او حیده بریسی دیدی او كاره نفسم اطاعت
ایتمدی . صوكره دیگر بریسی دیدی . باقدم . نفسم مبتلا اولدیغی عادتنی
ترك ایده‌میور . او آدم حدتله یوزینی چویره‌رك كیتدی . بردن او حال
دگیشدی . باقدم كه ، بن تونل ایچنده سقوط ایدر كبی برسرعتله كیدن
بر شمندوفر ایچنده‌یم . تلاشه ایتدم . فقط نه چاره كه هیچ بر طرف قاچیلماز .
غرابتدن اولاره‌ق او شمندوفرك ایكی طرفنده یك جاذبه‌دار چیچكلر لذیذ
میوه‌لر كورونیوردی . بن ده عقلسز عجمیلر كبی اونلره باقوب أیلمی اوزاتدم .
او چیچكلری قوپاره‌رق او میوه‌لری آلمق ایچون چالیشدم . فقط او چیچكلر و میوه‌لر
تیكنلی تیكنلی ملاقاتنده أیلمه باتیور ، قنادیور ، شمندوفرك كیتمه‌سیله
مفارقتندن أیلمی پارچالایورلر . بلكه بهالی دوشوریورلردی . بردن
شمندوفرده‌كی برخدمه دیدی : بش غروش ویر ، سكا او چیچك و میوه‌لردن
ایسته‌دیكك قدر ویره‌جكم . بش غروش یرینه أیلك پارچالانمسیله یوز غروشه
ضرر ایدیورسك . هم ده جزا وار . اذنسز قوپارمزسك . بردن صیقینتیدن
نه وقت تونل بیته‌جك دییه باشیمی چیقاروب ایلری یه باقدم . كوردم كه .
تونل قاپوسی یرینه چوره‌دلیكلر كورونیور .. او اوزون شمندوفردن او

دلیكلره آدملر آتیلییورلر . بڭا مقابل بر دلیك كوردم . ایكی طرفنده ایكی
مزار طاشی دیكیلمش . مزاره ایله دقت ایتدم . او مزار طاشنده بیوك حرفلرله
(سعید) اسمی یازیلمش كوردم . تأسف و حیرتمدن ایواه دیدم . بردن او
خان قاپوسنده بڭا نصیحت ایدن ذاتك سسنی ایشیتدم . دیدی : عقلك
باشڭه كلدیمی ؟ دیدم اوت كلدی . فقط قوت قالمدی ؛ چاره یوق . دیدی :
توبه ایت . توكل ایت . دیدم : ایتدم ... آییلدم ، اسكی سعید غائب اولمش
یڭی سعید اولارق كندیمی كوردم .

ایشته او واقعهٔ خیالیه‌یی الله خیر ایتسون . بر ایكی قسمی بن تعبیر ایده‌جكم .
سائر جهتلری سن كندك تعبیر ایت . او یولجیلق ایسه عالم ارواحدن رحم مادردن
كنجلكدن اختیارلقدن قبردن برزخدن حشردن كوپریدن كچن ابدالآباد
طرفنه بر یولجیلقدر . او آلتمش آلتون ایسه ، آلتمش سنه عمردر كه ، بو واقعه‌یی
كوردیكم وقت كندیمی قرق بش یاشنده تخمین ایدییوردم . سندم یوقدر ، فقط
باقی قالان اون بشندن یاریسنی آخرته صرف ایتمك ایچون قرآن حكیمك خالص
بر تلمیذی بڭا ارشاد ایتدی . او خان ایسه ، بنم ایچون استانبول ایمش . او
شمندوفر ایسه ، زماندر . هر بر ییل بر واغوندر . او تونل ایسه ، حیات دنیویه
در . او تیكنلی چیچكلر و میوه‌لر ایسه ، لذائذ نامشروعه‌در . و لهویات محرمه
دركه ، ملاقات اثناسنده تصور زوالنده‌كی الم قلبی قانادییور . مفارقتده
یاره چالار اوته جزای دخی چكدیرییور . شمندوفر خدمه‌سی دیمشدی بسم غروشه
ویر . اونلردن ایسته دیكك قدر ویره‌جكم ؛ اونك تعبیری شودركه ، انسانك

حلال سعیله مشروع دائره‌ده گوردیگی ذوقلر لذتلر کیفنه کافیدر. حرامه
گیرمگه احتیاج براقماز. سائر قسملری سن تعبیر ایده بیلیرسک..
(دردنجی نکته) انسان شو کائنات ایچنده بك نازك و نازنین بر چو
جغه بکزه‌ر. ضعفنده بیوك بر قوت و عجزنده بیوك بر قدرت واردر. چونکه
او ضعفك قوتیله و عجزك قدرتیله‌درکه، شو موجودات اوکا مسخر اولمش.
اگر انسان ضعفنی آکلایوب قالاً، حالاً، طوراً دعا ایتسه و عجزنی بیلوب
استمداد ایلسه.. او تسخیرك شکرینی ادا ایله برابر مطلوبنه اویله موفق اولور،
و مقصدلری اوکا اویله مسخر اولورلرکه، اقتدار ذاتیسیله اونك عشر معشارینه
موفق اولاماز. یالکز بعضاً وقت لسان حال دعاسیله حاصل اولان بر مطلوبی
یاکلیشجه اولارق کندی اقتدارینه حمل ایدر. مثلا طاوغك یاوروسنك
ضعفنده‌کی قوت، طاوغی آرسلانه صالدیریر. یکی دنیایه کلن آرسلانك
یاوروسی او جناوار و آج آرسلانی کندینه مسخر ایدوب اونی آج براقوب
کندی طوق اولیور.

اشته جای دقت.. ضعفده‌کی بر قوت. و شایان تماشا بر جلوهٔ رحمت.
ناصلکه نازدار بر چوجق، آغلامه‌سیله، یا ایسته‌مه‌سیله، یاخود حزین حالیله
مطلوبلرینه اویله موفق اولور. و اویله قویلر اوکا مسخر اولورلرکه، او مطلوبلر
دن بیکده بریسنه بیك دفعه قوتیله یتیشه‌مز. دیمك ضعف و عجز اونك
حقنده شفقت و حمایتی تحریك ایتدکلری ایچون، کوچوجك پارماغیله قهرمانلری
کندینه مسخر ایدر. شمدی بویله بر چوجق او شفقتی انکار ایتمك و

اوصحابنى اتهام ايتمك صورتيله احمقانه بر غرور رايله بن قوتمله بونلرى تسخير ايديورم
دير . البته بر طوقات يه جكدر .

ايشته انسانك رضى : خالقنك رحمتنى انظار و حكمتنى اتهام ايده جك بر طرزده
كفران نعمت صورتنده قارون كبى (اِنَّمَا اُوتِيتُهُ عَلٰى عِلْمٍ) يعنى بن كندى
علممله كندى اقتدارمله قزاندم دير : البته سيلهٔ عذابه كندينى مستحق ايدر .
ديمك شو مشهور سلطنت انسانيت و ترقيات بشريه و كمالات مدنيت
جلب ايله دگل ، غلبه ايله دگل ، جدال ايله دگل . بلكه اوكا اونك ضعفى
ايچون تسخير ايديلمش ، اونك عجزى ايچون اوكا معاونت ايديلمش ، اونك
فقرى ايچون اوكا احسان ايديلمش . اونك جهلى ايچون اوكا الهام ايديلمش ،
اونك احتياجى ايچون اوكا اكرام ايديلمش و او سلطنتك سببى قوت و
اقتدار علمى دگل .. بلكه شفقت و رأفت ربانيه و رحمت و حكمت الهيه دركه ؛
اشيايى اوكا تسخير ايتمشدر . اوت گوزسز بر عقرب و آياقسز بر يلان كبى
حشراته مغلوب اولان انسانه بر كوچك قورتدن ايپكى گيديرن و زهيرلى بر بو
جكدن بالى يديرن اونك اقتدارى دگل ، بلكه اونك ضعفنك ثمره سى
اولان تسخير ربانيه و اكرام رحمانيدر .

اى انسان مادام حقيقت بويله در . غرورى و انانيتى براقه . الوهيتك
درگاهنده عجز و ضعفكى استمداد لسانيله . فقر و حاجاتكى تضرع و دعا لسانيله
اعلان ايت و عبد اولديغكى گوستر . و (حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ)
دى . يوكسل .. هم ديكه ، بن هيچيم نه اليمده واركه . بو كائنات بر عليم مطلق

(بشنجی نكته) انسان شو دنیایه بر مأمور و مسافر اولارق كوندریلمش
چوق اهمیتلی استعدادلر ویریلمش. و او استعدادلره كوره اهمیتلی
وظیفه‌لر تودیع ایدیلمش. و انسانی او غایه‌یه و او وظیفه‌لره چالیشدیرمق
ایچون شدتلی تشویقلر و دهشتلی تهدیدلر ایدیلمش. باشقه یرده ایضاح
ایتدیكمز وظیفهٔ انسانیتك و عبودیتك اساساتنی شوراده اجمال ایله
دیركز. تا كه احسن تقویم سرّی آكلاشیلسین. ایشته انسان شو كائناته
كلدكدن صوكره (ایكی جهت ایله) عبودیتی وار. (بر جهتی) غائبانه
بر صورتده بر عبودیتی بر تفكری وار. (دیكری) حاضرانه مخاطبه صورتنده
بر عبودیتی بر مناجاتی واردر.

(برنجی وجه) شودر كه: كائناتده كورونن سلطنت ربوبیتی اطاعتكا
رانه تصدیق ایدوب كمالاتنه و محاسننه حیرتكارانه نظاره ایدر. صوكره
اسماء قدسیهٔ الٰهیه‌نك نقوشلرندن عبارت اولان بدیع صنعتلری بربرینه
نظر عبرتلرینه كوستروب دلاللق و اعلانجیلقدر. صوكره هر بری بر
كیزلی خزینهٔ معنویه حكمنده اولان، اسماء ربانیه‌نك جوهرلرینی ادراك
ترازوسیله طارتمق، قلباً قیمتشناسلقی ایله تقدیركارانه قیمت ویرمكدر.
صوكره قلم قدرتك مكتوباتی حكمنده اولان موجودات صحیفه‌لرینی ارض
و سماء یاپراقلرینی مطالعه ایدوب حیرتكارانه تفكر ایدر. صوكره شو موجوداتده
زینتلری و لطیف صنعتلری استحسانكارانه تماشا ایتمكله اونلرك فاطر ذو الجما
لینك معرفتنه محبت ایتمك و اونلرك صانع ذو الكمالنك حضورینه چیقمغه

والتفاتنه مظهر اولمغه بر اشتیاقدر .

(ایکنجی وجه) حضور و خطاب مقامیدرکه ، اثردن مؤثره کیچر ، کورییرکه .
بر صانع ذوالجلال کندی صنعتنک معجزه لریله کندینی طانیتدیرمق و بیلدیرمك
ایستر . او ده ایمان ایله معرفت ایله مقابله ایدر . صوکره کورییرکه : بر رب رحیم
رحمتنك کوزل میوه لریله کندینی سودیرمك ایستر . او ده اوکا حصر محبتله تخصیص
تعبدله کندینی اوکا سودیرر . صوکره کورییورکه بر منعم کریم مادّی و معنوی
نعمتلرك لذیذلریله اونی پرورده ایدییور . او ده اوکا مقابل فعلیله ، حالیله ،
قالیله حتی الندن کلسه ، بتون حاسه لری ایله ، جهازاتی ایله شکر و حمد و ثنا ایدر .
صوکره کورییورکه . بر جلیل جمیل شو موجوداتك آینه لرنده کبریا و کمالنی و جلال و
جمالنی اظهار ایدیور و نظر دقتی جلب ایدییور . او ده اوکا مقابل الله اکبر . سبحان الله
دییوب محبت ایچنده حیرت و محبت ایله سجده ایدر . صوکره کورییورکه : بر غنی مطلق بر
سخاوت مطلقه ایچنده نهایتسز ثروتنی خزینه لرینی کوستریور . او ده اوکا مقابل تعظیم و
ثنا ایچنده کمال افتقار ایله سؤال ایدر و ایستر . صوکره کورییورکه او فاطر ذوالجلال
یریوزینی بر سرکی حکمنده یاپمش بتون آنتیقه صنعتلرینی اوراده تشهیر ایدییور .
او ده اوکا مقابل (ماشاء الله) دییه رك تقدیر ایله (بارك الله)
دییه رك تحسین ایله (سبحان الله) دییه رك حیرتله (الله اکبر)
دییه رك استحسان ایله مقابله ایدر . صوکره کورییورکه بر واحد احد ؛
شو کائنات سراینده تقلید ایدیلمز سکه لریله اوکا مخصوص خاتملریله ،
اوکا منحصر طره لریله اوکا خاص فرمانلریله

بتون موجوداته طامغهٔ وحدت قویویور وتوحیدك آیاتنی نقش ایدییور . وآفاقِ عالمك اقطارنده وحدانیتك بایراغنی دیكییور وربوبیتنی اعلان ایدییور . او ده اوڭا مقابل ، تصدیق ایله ، ایمان ایله ، توحید ایله ، اذعان ایله شهادت ایله ، عبودیت ایله مقابله ایدر . ایشته بوجنس عبادات وتفكراتله حقیقی انسان اولور . احسن تقویمده اولدیغنی كوستریر . ایمانك بركتیله امانته لایق امین برخلیفهٔ ارض اولور .

ای احسن تقویمده یارادیلان وسوء اختیاریله اسفل سافلین طرفنه كیدن انسان غافل ... بنی دیكله . بن ده سنك كبی كنجلك سرخوشلغیله غفلت ایچنده دنیایی خوش وكوزل كوردیكم حالده ... كنجلك سرخوشلغندن اختیارلق صباحنده آییلدیغم دقیقه ده ... او كوزل ظن ایتدیكم آخرته متوجه اولمایان دنیانك یوزینی ناصل چیركین كوردیكمی وآخرته باقان حقیقی یوزی نه قدر كوزل اولدیغنی اون یدنجی سوزك ایكنجی مقامنك (۱۷۷ و ۱۷۸)(حاشیه) نجی صحیفه لرنده یازیلان ایكی لوحهٔ حقیقته باق ، سن ده كور . برنجی لوحه اهل ضلالت كبی فقط سرخوش اولمدن غفلت پرده سیله اسكیدن كوردیكم اهل غفلت دنیاسنك حقیقتنی تصویر ایدر . ایكنجی لوحه اهل هدایت وحضورك حقیقت دنیالرینه اشارت ایدر . اسكیدن نه طرزده یازلمش او طرزده بیراقدم . شعره بكزه ر . فقط شعر دكلدرلر .

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَآ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

(حاشیه)
صوڭ باصقی اسكی سوزلرك صحیفه سی

رساله نور كلياتندن

يگرمى أوچنجى سوز

مؤلفى
بديع الزمان
سعيد نورسى

استانبول - نجم استقبال مطبعه سى
١٣٤١